

Строки подання річної фінансової звітності відрізняються від існуючих в інших країнах. Так, наприклад, річна фінансова звітність повинна складатися до кінця 5-го місяця року, наступного за звітним, і публікуватися до кінця 12-го місяця. Крім того, річна звітність усіх компаній, за винятком малих, підлягає аудиту незалежними аудиторами [9].

У Німеччині існує жорсткий контроль за дотриманням строків подання звітності та фальсифікації фінансової інформації. Штрафні санкції за порушення, пов'язані зі складанням і поданням фінансової звітності є різними – починаючи від адміністративних штрафів за неопублікування або запізнення з публікацією звітності до 5 тис. євро аж до позбавлення волі строком до трьох років та великих грошових штрафів у разі спотворення звітності посадовими особами компанії або її аудитором [10].

Отже, основними особливостями складання фінансової звітності Німеччини є: можливість вибору форми складання балансу (спрощена та повна); методу відображення витрат у звіті про прибутки та збитки (загальних витрат і витрат на продаж); методу складання звіту про прибутки та збитки (форма рахунку або градуїрована форма); складу (паketу) приміток залежно від розміру підприємства; формування проміжної фінансової звітності; строки подання та опублікування фінансової звітності та контроль за дотриманням вимог до складання і подання пакету фінансової звітності.

Список використаних джерел: 1. Голов С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: Зміни та поширення. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 8–9. С. 43–52. 2. Малюга Н. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в Україні: теоретико-методологічні основи : автореф. дис. ... д-р екон. наук : спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Житомирський держ. технологічний ун-т. Київ, 2006. 36 с. 3. Пархоменко В. Финансовая отчетность по международным стандартам. *Вестник налоговой службы Украины*. 2012. № 11. С. 44. 4. Торговий кодекс (Handelsgesetzbuch). URL: <https://www.gesetze-im-internet.de>. 5. Річна фінансова звітність. *Jahresabschluss*. URL: <https://www.steuerschroeder.de>. 6. Розкриття інформації про статті балансу. *Rechnungswesen – verstehen.de*. URL: <https://www.rechnungswesen-verstehen.de>. 7. Бухгалтерський баланс. *MICROTECH*. URL: <https://www.microtech.de>. 8. Звіт про прибутки та збитки. *Debitoor*. URL: <https://debitoor.de/>. 9. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 370 с. 10. Бухгалтерський облік в Німеччині. *Lexware*. URL: <https://www.buchhaltung-einfach-sicher.de>.

УДК 657

Н. В. Бондарчук, д-р наук з держ. упр., професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

ВІДМІННОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В УМОВАХ ЗАСТОСУВАННЯ П(С)БО ТА МСБО

Ключові слова: облік, дебітори, дебіторська заборгованість, резерв сумнівних боргів.

У процесі фінансово-господарської діяльності підприємства здійснює розрахунки з контрагентами. Результатом такої взаємодії та проведення розрахунків є поява дебіторської заборгованості. Дебіторська заборгованість є важливою складовою в діяльності будь-якого підприємства. Отже, управління дебіторською заборгованістю є важливою частиною загальної системи управління оборотними активами підприємства. Ефективність управління дебіторською заборгованістю залежить від якісної та своєчасної інформації про такі розрахунки, яку надає саме бухгалтерський облік.

В Україні запроваджено в дію П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», який визначає методологічні аспекти ведення обліку дебіторської заборгованості. Так, згідно з П(С)БО 10 під дебіторською заборгованістю слід розуміти суму заборгованості дебіторів на певну дату. Відповідно для цілей обліку за терміном погашення розрізняють поточну й довгострокову дебіторську заборгованість [3].

На відміну від національних стандартів обліку єдиного міжнародного стандарту, який регулює питання ведення обліку дебіторської заборгованості не існує. Принципи обліку даного об'єкта можна знайти в таких стандартах (табл.).

Перелік нормативних документів, які регулюють питання обліку за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку

Назва МСБО (МСФЗ)	Питання, які розкриваються в документі
МСБО 1 «Подання фінансової звітності»	Питання відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності
МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 18 «Дохід»	Порядок визнання короткострокової дебіторської заборгованості без оголошеної ставки відсотка, дисконтування майбутніх грошових надходжень і застосування ефективної ставки відсотка при оцінці довгострокової торговельної дебіторської заборгованості
МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»; МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання й оцінка»; МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»	Розкриваються питання щодо визнання та обліку дебіторської заборгованості як фінансового інструменту та припинення її визнання активом.

Так, згідно із МСБО 1 «Подання фінансової звітності» дебіторська заборгованість класифікується на не поточну (довгострокову) та поточну. Також відповідно до п. 54 МСБО 1 дебіторська заборгованість наводиться у фінансовій звітності як торговельна та інша дебіторська заборгованість [2].

Окремим і завжди спірним питанням для ведення обліку дебіторської заборгованості згідно з національним стандартом є формування резерву сумнівних боргів. відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість класифікується на звичайну, сумнівну та безнадійну. Саме наявна безнадійна заборгованість передбачає створення та облік резерву сумнівних боргів на підприємстві. У П(С)БО 10 з цією метою наведено способи формування резерву, а також приклади його розрахунку.

Якщо порівнювати відображення цього питання в міжнародних стандартах, то слід відзначити, що така класифікація в цих нормативних документах відсутня. Але на практиці використовується класифікація, що є подібною до тієї, яка наведена у П(С)БО 10. Крім того, у міжнародних стандартах бухгалтерського обліку відсутній алгоритм, порядок інформування та розрахунок резерву сумнівних боргів. Але на практиці всі методи формування резерву, які описані у вітчизняному стандарті, застосовують. Треба зауважити, що на відміну від вітчизняних підприємств, підприємства, які працюють за міжнародними стандартами самостійно визначають критерії переведення заборгованості з одного класу до іншого та розглядають необхідність створення резерву сумнівних боргів, за необхідності користуючись послугами професійних експертів та фахівців.

На вітчизняному підприємстві з метою створення резерву сумнівних боргів воно повинно мати інформацію про ймовірність стягнення такої заборгованості, володіти даними про погашення заборгованості в минулому залежно від терміну заборгованості й мати уявлення про ймовірність погашення заборгованості цим клієнтом у майбутньому. Дуже часто вітчизняні підприємства не мають у своєму розпорядженні такої інформації в тому вигляді, яка забезпечила би її точність. Тому рішення про створення резерву сумнівних боргів часто не виконуються або виконуються не точно, і такі резерви не відповідають реальним сумнівним боргам.

Отже, слід зробити такі висновки, що для України характерним є існування чітких норм ведення бухгалтерського обліку, які суворо регламентовані, недотримання яких зумовлює різні типи відповідальності (адміністративну, кримінальну тощо), а в міжнародній системі обліку навпаки зазначаються лише базові фундаментальні концепції ведення фінансового обліку.

Існуюча відмінність між вітчизняними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та міжнародними стандартами призводить до відхилень у поданні інформації в обліку та фінансовій звітності щодо наявної дебіторської заборгованості підприємства.

Список використаних джерел: 1. Гайдучок Т. С., Цегельник Н. І. Основи бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній системі. *Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси.* 2012. Вип. 9(1). С. 190-199. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9%20281%29_29. 2. МСБО 1. «Подання фінансової звітності». URL: <https://zakon.help/article/msbo-1-podannya-finansovoi-zvitnosti-msbo-1-podannya?menu=218>. 3. П(С)БО № 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. Наказом МФУ від 8.10.1999 № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>. 4. Соловей Н. В., Малиношевська К. І. Проблеми обліку дебіторської заборгованості. *Ефективна економіка.* 2016. № 17.